

המדיר פרק שביעי כתובות

עא

עין משפט נר מצוה

א א מ"י פ"ב מהלכות
אבות הלכה כג'
ב ב ג מ"י סג הל' כ'
ה טו א"כ ע"כ פ"י ע"כ
ו ע"כ פ"י ע"כ ר"ל ספיק
ג'
ד ד מ"י פ"ב מהלכות
נדרים הלכה ד סג
לאזן רמז ע"כ פ"י ע"כ
ר"ל ספיק נג'
ה ה מ"י סג הלכה ה
ע"כ פ"י ע"כ ספיק נג'

תוספות ר"ד (המשך)
שלא פי' עד זמן פ' אלא
סמך הדירה יוציא י"כ
מיד אלא לשמואל דאמר
דאפילו בסמך לא יוציא
עד ל' יום הכא אמאי תני
יוציא ויתן כתובה מיד.
ומהדר הב"ע שגדירה היא
וקיים לה הוא וקסבר הוא
נותן אצבע בין שיניה
פ"י אין כח בעל להדיר
את אשתו שלא תטעום
או שלא תתקטש אלא
כגון שגדירה היא והוא
שמע ולא הפך לה אלא
קיים לה וקסבר ה"נ תמי
בין ח"ק בין ר"י בין ר'
יוסי דהוא נותן אצבע בין
שיניה כלומר א"ע"פ שהיא
גדירה כל הפשיעה עליו
מוטל שהי' יכול להפך
ע"ד ולא הפך שהיא גדירה
ע"ד ויפך לה בעל גדירה
ויקון שלא רצה להפך
כל התואנה עליו מוטלת
הלכך יוציא י"כ. וכן
שלא הפך גדירה אין לנו
לחת לו זמן שמתאמצא
פחת לגדירה דאי ניחא לה
לירידה למשקל כתובתה
ומיפק לא תבקש פחת
לגדירה אבל ברישא שגדיר
הוא שלא תהנה מוכסיו
[אפי' אם] נדר בסמך
מתין שמתאמצא פחת
לגדירה. ונתיישב האשה שגדירה
בגדירה ושמע בעלה ולא
לחפר י"כ ואם אמר א'
אפשי באשה נדרנית יוציא
א"כ בכתובה ר"י ור"מ
ור"י אומרים הוא נותן
אצבע בין שיניה לפיכך אם
רצה הבעל להפך יפך ואם
אמר א' באשה נדרנית יוציא
א"כ רצה להפך יפך י"כ.
פי' ר"א מטיל כל התואנה
על האשה שגדירה והני
תנאי וטילו כל התואנה
על הבעל שקיים לה משה'
י"כ. וכן יוסתם לן
תנאי כי הני תנאי הלכתא
הכי דהוא נותן אצבע
בין שיניה והיא דקאמר
א"כ באשה נדרנית י"כ
מפני שהוא תרובע גירושין
שא"פ שהוא שותק
והאשה תובעת גירושין
מוציא דחתן במתני' אלא
ה"פ כיון שיכול להפך
ולא הפך כאילו אמר הוא
א"כ בא"י וכל התואנה
מוטלת עליו. א"י אידי
דקאמר ת"ק א"א אמרי
נמי אינהו א"א ולא
דוקא אלא בזמן דהוא

שלא תטעום אחד מב"ה הפירות. לאו כלל פירות מדיר לה דל"כ
לא הוה חילול דאי אפשר לה לקיים כדלמרי' בריש פרק
שני דנדרים (דף ע"ד:) דכי אמר קונם עיני בשניה סתם לא חילול נדר
למיסר שינה אלא שלא תטעום בזמן אחד שצפירות כדלמרי'ן
במקפחא דלפילו לא טעמיה מין זה
מעולם אצל ומאי דלקחא דעתי'ן
דלדורה איהו ותלנהו שפתיש המטה
חל אפילו דהיה משל פירות כיון
דאפשר לה לאכול וליאסר בשמיש
המטה כי הוה דלפיה נדרים (דף
ע"ד:) דלמר פיתקן כל הנאות דעלמא
עלי כו' ושקריה טיגא שלא יהנה מן
העולם אלמא חל הנדר:

רבי יהודה היינו ת"ק. כהחולץ
(יבמות דף מט: ושם) פי' ר"י
דחדש דקרא שלשים יום כדלרשי'ן
התם יתם שלשים ימים שלשים וצנוזר
(דף ה. ושם) נמי אמרי'ן ואימא
שלשים יום כדכתיב ע"ד חדש ימים
אצל דגרבנן לא הוה אלא חסר
כדלמרי'ן כפי' אין נערכין (ערכין דף
טו:) וצ"פ דר"ה (דף ע"ד:) רש"ב
אומר ר"ז חדש ר"ז שלשים וקושה
דהכא פריך היינו ת"ק ואזני נמי
דלמר כהנא חתא לאשמועינן אית
ליה דחדש שלשים יום ואומר ר"י
דהכא משום דבעי למימר ובהננת
שנים יקיים נקט חדש וג' חדשים
דהכנתה וט' חדשים דמעוברת דהוה
חדשים דשלשים יום משום דטורח הוא
לחדש ולומר י' יום וע"ר יום נקט
חדשים ועוד י"ל דלפי' בלשנא דרבנן
הוה חדש שלשים היכא דלא מוכח
אבל ה"כ דמוכח שא"י:

א' נמי ברא קאמר שמואל
דאיכא צערא דתרווייהו.
הכי גרסי'ן לה כלל כפרים א"כ
דכנר אלגרינהו ספיר מנכריותא
קמייתא מ"מ קן דרך הש"ס שעושה
ז' לריכותות לשני האמוראים כשיש
לו וצוקנותם לא גרים ליה וצ"פ
אע"פ (לעיל דף סא:) לא גרים ליה
שסום ספר: **בשלמא** א"כ כהנא
בכתובת כו'. וסלקא דעתין א"כ נדמלה
בשמיש דלמר יאסר הנאת שמישך
עלי אם תטעום מאותו המין:
שגדירה היא וקיים לה הוא.
פי' צנוקת' ומה יש לו
עוד להמתין אי ניחא לה למשקל
כמוכה ולמפק לא תבקש עוד פתח
לגדירה ומימה לפירושו דמאי פריך
לקמן ומתקטש ומיאסר אי לבי"ש כו'
הואיל וכנר מילינא דגדירה היא לא
שייך המתנה ונראה לר"י דהשתא לא
מיירי דתליניהו בשמיש אלא שגדירה הנאה כחמד מני פירות כל זמן שהיא מחמיו דאם נדרה לעולם א"כ מה תרוח צמה שיוצ'א
אף ע"ג דגדיר של תשמיש ממתנת כנדר של פירות אינה יכולה לנסול אפי' יום אחד: **ואם אמר אי אבשי באשה נדרנית תמצא ב"א**
כתובה. והא דתנן בפרקין (לקמן ע"ג.) נודרת ואינה מקיימת תאל בלא כתובה אכל נדרים אכל נדרים שיש בהן
עינוי נפש אפי' מקיימת יוצאה בלא כתובה דיש מילוק בין אותם נדרים לשאר כדלמרי'ן לקמן גבי כנסה ע"מ שאין עליה נדרים:
בעניות שלא נתן קצבה. ועל כרחק מתני' לשמואל כדנדרה היא וקיים לה הוא דאי בהדירה הוא הא קאמר שמואל ימתין עד שיתאל
פתח לנדרו: **אימא** רבי מאיר ורבי אע"ז אומרים היא נתנה אצבע כו'. הקשה ר"מ דהכא אית ליה לר"מ היא
נתנה ולהכי יוציא בלא כתובה ולקמן (דף ע"ג.) תני רבי מאיר אומר כל היודע כשמוע שגדירה ואינה מקיימת כדי שתדור
לפניו ויפך לה אמרו לו אין אדם דר עם נחש ככפיפה אחת פירושו ולכן יוציא בלא כתובה משמע דלר' מאיר לא יוציא וחס יוציא
כתובה ולקמן מגיה ר"מ בשני צרימות רבי יהודה דתרווייהו חד תנא קמי' להו מדקאמר לקמן מאן דמתני' אהא כל שכן אהא ואין
נראה דלא הועיל כלום דאזת הסוגיא אליבא דשמואל אכל לרז אין רריך להגיה הכרייתא וקברי רבי מאיר ורבי יהודה היא נתנה
ונראה לר"י דמודה רבי מאיר דאם יוציא בשביל כך דלא יתן כתובה אלא משום דלמתא דפליג עליה מנהו להוציא דעד כאן לא קא
מיציעא לן בכוונה בפרק ארוסה (דף סה.) בעוברת דאם לא אסור לקיימה או לא אכל שפיעא דמודה לגרסה וקאמר רבי
מאיר אן הוא רוצה יכול לעכזה על ידי מתנה וזו ר"ב ר"י ויבי אומר אין א"ז נדרי עיניו נפש. משמע הכא דרחייה וקישוט לא הו
עיניו נפש לרבי יוסי אפילו נדרה לכמה ימים וכן נראה לרש"ב מן מקדמי סיפא ואלו הן נדרי עיניו נפש ואי רחילת עולם הו
נדרי עיניו נפש הו"ל למינקט רחילה וקישוט ולא גרים בריש פרק בתרא לנדרים (דף פ.) ורבי יוסי ניוול דיומא לא שמה ניוול
דמשמע הא רחילת עולם הו עיניו ומתוך סוגיא דהתם אי אפשר לגרום כן ואין להאריך כאן: **א"ן** א"ז נדרי עיניו נפש. ולא גרים ואלו הן
נדרי עיניו נפש שלא אורול בשר ושלא אשתה יין דמשנה היא כפ' בתרא לנדרים (דף ע"ג.) והתם גרסי' ואלו הן נדרי עיניו נפש אמרה קונם
פירות העולם עלי וליכא למימר דהך דמייתי הכא כרייתא היא ולא משנה דכיון דמלי' למפקך ממתניתין לא שציק מתניתין ומייתי כרייתא:
הבי גרסי'ן רבי יוסי אומר אין אלו נדרי עיניו נפש משום עיניו נפש הוא דליו מיפך אכל מיפך הוא משום דברים שצנוזר לבינה

מעשה דבית חורון. נדרים בפרק השותפין: היינו תנא קמא. דאילו
נמי שלשים יום קאמר(ט): במפרש. שפירש שלשים יום הוא דלא
כפינן ליה להוציא אלא יעמיד פרנס: משום דאיכא נערא דתרווייהו
לא גרסי'ן: יוציא ויטן כסופה. לאלתר: שנדרה היא. ומה יש לו
עוד להמתין אי ניחא לה לגדירה
למישקל כמותה ומיפק לא תבקש
פתח לגדירה אכל היכא דלדורה איהו
כגון מליהנות לו ימתין שמה ימנא
פתח לנדרו: וקסבר רבי מאיר הוא.
שקיים נתן אצבע בין שיניה והשיכה
לפיכך יתן כמותה. וסתם מתניתין
ר"מ היא: אם רזה הבעל. מתמילה
להפך יפך: ואם. לא רזה וקיים
לה ואמר אי אפשר אי אפשר
שלא נתן קצבה. יוציא ויתן כמותה.
אלמא הוא נותן דהא כדנדרה היא
וקיים הוא אוקימתא למתניתין: הכי
גרסי'ן והא סגן רבי יהודה אומר
בשיראל יום אחד יקיים. גבי
שלא תטעום דלוקימתא כדנדרה
היא וקיים הוא וקאמר רבי יהודה
יום אחד יקיים יתר מיכן יוציא ויתן
כמותה: אלמא בעל מלי מיפך.
נדרי קישוט מדקנים ליה כמותה על
שקיימו: אם ארחת אם לא ארחת.
כדנדרים(ט) מפרש לה דלמרה תיאסר
הנאת רחילה עלי אם ארחת ושזעוה
שלא ארחת וכן אם אלתקטש תיאסר
הנאת קישוט עלי אם כששמים
אתקטש עד זמן פלוני: אם לא
אתקטש. שזעוה שלא אתקטש:
אין אלו נדרי עיניו נפש. ואין
הבעל מיפך ולענות נפש כתיב(ז):
בגדדי

לה רבי מאיר ורבי יהודה אומרים היא נתנה אצבע בין שיניה לפיכך אם
רצה הבעל להפך יפך ואם אמר אי אפשר באשה נדרנית תמצא ב"א
בכתובה רבי יוסי ורבי אלעזר אומרים הוא נותן אצבע בין שיניה לפיכך
י"א רצה הבעל להפך יפך ואם אמר אי אפשר באשה נדרנית יוציא ויתן
כתובה איפוך ר"מ ורבי יהודה אומרים הוא נותן רבי יוסי ורבי אלעזר
אומרים היא נתנה וסבר רבי יוסי היא נתנה והתנן רבי יוסי אומר בעניות
שלא נתן קצבה אימא רבי מאיר ורבי יוסי אומרים הוא נותן רבי יהודה
ורבי אלעזר אומרים היא נתנה וסבר רבי יהודה היא נתנה והתנן ר"ב רבי
יהודה אומר בישראל יום אחד יקיים אימא רבי מאיר ורבי יהודה ורבי
יוסי אומרים הוא נותן ורבי אלעזר אומר היא נתנה ואם תמצא לומר זוגי
זוגי קתני אימא רבי מאיר ורבי אלעזר אומרים היא נתנה רבי יהודה ורבי
ורבי יוסי אומרים הוא נותן והא סתמא דלא כרבי מאיר וסבר רבי יוסי
בעניות שלא נתן קצבה אלמא בעל מצי מיפך ומינהו(ט) אלו דברים
שהבעל מיפך דברים שיש בהן עיניו נפש האם ארחת אם לא ארחת אם
אתקטש אם לא אתקטש אומר רבי יוסי אין אלו נדרי עיניו נפש ואלו הן
נדרי עיניו נפש שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין ושלא אתקטש
בגדדי

מעשה דבית חורון: רבי יהודה אומר
בישראל חדש אחד וכו': היינו ת"ק אומר
אבוי כהנת אתא לאשמועינן רבא אומר
חדש מלא וחדש חסר איכא בינייהו(ט) אומר
רב לא שנו אלא במפרש אבל בסתם
יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אומר
אפילו בסתם לא יוציא שמה ימצא פתח
לנדרו והא איפלגו ביה חדא זימנא(ט) דתנן
המדיר את אשתו מתשמיש המטה ב"ש
אומרים שתי שבתות וכו' אומרים שבת
אחת ואמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם
יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אומר
י"אפי' בסתם נמי לא יוציא שמה ימצא פתח
לנדרו(ט) צריכא דאי איתמר בההיא בההיא
קאמר רב משום דלא אפשר בפרנס אבל
בהא דאפשר בפרנס אימא מודה ליה
לשמואל ואי איתמר בהא בהא קאמר שמואל
משום דאפשר בפרנס אבל בההיא אימא
מודה ליה לרב צריכא: תנן המדיר את
אשתו שלא תטעום אחד מכל הפירות יוציא
ויתן כתובה בשלמא לרב כאן בסתם כאן
במפרש אלא לשמואל קשיא הכא במאי
עסקינן(ט) כגון שגדירה היא וקיים לה איהו
וקסבר ר"מ הוא נותן אצבע בין שיניה וסבר
רבי מאיר הוא נותן אצבע בין שיניה והתניא
י"האשה שגדירה בניור ושמע בעלה ולא הפך

הוא נותן אצבע בין שיניה לפיכך אם
רצה הבעל להפך יפך ואם אמר אי אפשר באשה נדרנית תמצא ב"א
בכתובה רבי יוסי ורבי אלעזר אומרים הוא נותן אצבע בין שיניה לפיכך
י"א רצה הבעל להפך יפך ואם אמר אי אפשר באשה נדרנית יוציא ויתן
כתובה איפוך ר"מ ורבי יהודה אומרים הוא נותן רבי יוסי ורבי אלעזר
אומרים היא נתנה וסבר רבי יוסי היא נתנה והתנן רבי יוסי אומר בעניות
שלא נתן קצבה אימא רבי מאיר ורבי יוסי אומרים הוא נותן רבי יהודה
ורבי אלעזר אומרים היא נתנה וסבר רבי יהודה היא נתנה והתנן ר"ב רבי
יהודה אומר בישראל יום אחד יקיים אימא רבי מאיר ורבי יהודה ורבי
יוסי אומרים הוא נותן ורבי אלעזר אומר היא נתנה ואם תמצא לומר זוגי
זוגי קתני אימא רבי מאיר ורבי אלעזר אומרים היא נתנה רבי יהודה ורבי
ורבי יוסי אומרים הוא נותן והא סתמא דלא כרבי מאיר וסבר רבי יוסי
בעניות שלא נתן קצבה אלמא בעל מצי מיפך ומינהו(ט) אלו דברים
שהבעל מיפך דברים שיש בהן עיניו נפש האם ארחת אם לא ארחת אם
אתקטש אם לא אתקטש אומר רבי יוסי אין אלו נדרי עיניו נפש ואלו הן
נדרי עיניו נפש שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין ושלא אתקטש
בגדדי

(א) נדרים מח. (ב) ג' נעיל
סא: (ג) לעיל סא: (ד) וסס
ע"ש. (ה) לעיל נג. ע"כ.
(ו) ומספתא ניר ט"ז פ"ט
הישיב: (ז) לעיל ע"ג.
(ח) נדרים ע"ג. (ט) לעיל
ע"ג. (י) ונכדרי'ן ס"א.
(יא) דף פ"ג: (ל) ונכדרי'ן ס"א.
(מ) ש"ך למתני' לעיל ע"ג.
(נ) וע"י מוס' סנהדרין י"א.
ד"ה רבי' נכדרי'ן: (ס) קן הוא גי'
מהרש"ל ומתקשר"ל לא גרס
א"י רק כהא קאמר שמואל.

גליון הש"ס
ה"ס ד"ה י"ב יהודה ובי'
ה"ס ד"ה ר"ב ור"מ ור"י
מסופת מהרש"ל ח"ג סימן
ל':

הנהגות הב"ח
(ת"ס) ד"ה ר"י יהודה
ובי' שאני ספיק' ואח"כ
מ"ה ח"ג בההיא קאמר:

הנהגות הגר"א
[א] ה"ס ד"ה כשנלמא.
וק"ד כשנלמא כו'. ר"ז וסס
לא קן אפשי כדנדרה
מפיות (ועמ"ש רבינו
ביו"ד סימן ל"ה ס"ק
ל"ח):

מוסף רש"י
דברים שיש בהן עיניו
נפש. כדנדרים (נכדרי'ן ל')
לענות נפש אישה יקיימת.
ואישה יפלט (נדרים ע"ג.)

תוספות ר"ד
ר"י אומר וכו'. ר"י היינו
ת"ק. אמר אבוי כהנת
אתא לאשמועינן. רבא
אמר חדש מלא וחדש
חסר א"ב. א"י ר"ש א"א
במפרש (כ"ב) אבל סתם
יוציא ויתן כתובה לאלתר.
ושמואל אומר אפילו בסתם
לא יוציא שמה ימצא
פתח לנדרו. וק"ל לה'
בשמואל (כ"ב): (מתני'
[ספקא] המדיר את אשתו
שלא תטעום אחד מכל
פירות אשתו יוציא ויתן
כתובה. ר"י א' בשרא"ל.
יום א' יקיים ב' יוציא וי"כ.
ובכתובה ב' יקיים ג' יוציא
ו"כ. ויתן המדיר את אשתו
שלא תתקטש בא' מכל
התשמישין יוציא וי"כ. ר'
א"כ אומר בעניות שלא
נתן קצבה [ובעשירות] ל'
י"פ אם מדי' את אשתו
שלא תאכל פרי ב' אצ"פ
שלא תירדה אלא מאותו
פרי בלבד ובכל הפירות
היא מותרת אמרי' יוציא
ו"כ וכן נמי אמר הדירה
שלא תתקטש בבושם
פ' אצ"פ שהיא מותרת
להתקטש בכל שאר מיני
במיים חוץ מבושם פ'
יוציא וי"כ. ואי קשיא מה
כח יל' להדירה שלא
תאכל או שלא תתקטש
הא מקיימין לה לקמן
בגדרה איהו וקיים לה
איהו (וכ"ז) הוא אליבא
דשמואל אבל אליבא דרב
כגון שהדירה הוא ואמר
הנאת תשמישך אסור עלי
כקונם אם תאכלי פרי
פ' או אם תתקטש בשם
פ' חילי נדרא) ואקשי'
בשלמא לרב כאן בסתם
כאן במפרש אלא לשמואל
ק': פי' ברישא דתנא ל' יום
הוה במפרש הלכך מהחזיקין
לי עד ל' יום אבל כאן